

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Observationes Criticæ In Aliqvot Veteris Foederis Loca

Milow, Johann Nikolaus

Kilonii, [MDCCLXV?]

VD18 11840323

Locus III. 2. Sam. 8.I.

urn:nbn:de:gbv:45:1-15744

Locus II.

1 Sam. 14. 8.

Et præcipiebat Saulus Abia, ut arcam Dei ar-
cesseret, (erat enim tunc temporis arca Dei ET
(ו) filii Israel.)

„Erat arca Dei ET filii Israel.“ quid est illud? Interpretes hic ob-
servant, quod ו sæpissime etiam significatum latinæ Præpositio-
nis cum admittere soleat. Admittit omnino, sed quatenus no-
strum mit s. nebst exprimit. (*) Ast vero in nostro loco sensus
postulat, ut significatus nostri bey vel potius Latinæ Præpositio-
nis inter τω ו tribuatur, & quis jam exempla proferat? Mea
quidem sententia librarius ו incuria scripsit pro ע (cum),
fortasse, quoniam reliqui harum literarum ductus quotidiano
usu in suo codice jam deleti erant.

Locus III.

2 Sam. 8. 1.

Post hæc accidit, ut David, Philistæis fufis &
sub jugum missis e manibus ipsorum ME-
THEGH-HAAMMAH (מתג האמה) eriperet.

Non transtuli voces hebraicas. quoniam, quomodo transfe-
rendæ sunt, nescio. Alioqui *Methegh* frenum s. habenam, &
Ammah cubitum significat; sed quid mihi cogitem ad *habenam*
A 3 cubiti?

(*) e. g. Gen. 46. 1. Profectus est Israel (וכל) & omne, quod illi.
i. e. cum omni, quod illi erat. Ruth. 1. 6. Surgebat illa & nurus
ejus (וכלותיה) i. e. illa cum nuribus suis. Ad hæc ipsa exempla
provocant,

cubiti? Consului interpretes, sed & illi, quod exspectationi meae satisfaciat, non proferunt. Praecipuas interim ipsorum sententias transcribam. Sunt nempe,

1) Quibus מֶתֶגַח (Methegh) *dominium* s. imperium, אַמַּה (Ammah) vero idem, quod אֲמָה interdum, *metropolin* scilicet denotare videtur. Hi verbis nostris hunc sensum subjiciunt: „Eripuit David e manibus Philistaeorum metropolin (Gath) quae haecenus instar freni fuerat, subjectas sibi civitates & Satrapias coercens iisque dominans.“ (*) Sed

1) Primo, quam voci *Ammah* tribuunt potestatem, vellem loquendi usu & exemplis confirmassent; nam alioqui sententia haec nil nisi mera conjectura erit.

2) deinde vero, quam dure & perplexe! „Metropoleos *frenum* hosti eripuit,“ pro: „Metropolin, cui reliqua oppida *subiecta* erant, occupavit.“

II. Alii, in quibus imprimis Junius & Tremellius, אַמַּה (*Ammah*) sumunt pro *nomine proprio montis* cujusdam Philistaeorum, & quidem ejusdem, qui *Plinio* audit *Angaris*. Nam, inquit, si composueris אַמַּה (*Ammah*) & הַר (har mons), habebis Ammahhar, Ammahar, Ammhar Amhar Amgar & denique Angar. מֶתֶגַח (*Methegh*) (pergunt) indicat *potentissimum hujus montis oppidum*, Gath nimirum, quod jure meritoque *frenum* appellari poterat, quoniam ipsius clausura totus Philistaeorum tractus ab hostibus defendebatur.

Hic 1) iterum quaero, quomodo tibi placeat dictio illa: „*frenum montis* e manibus Philistaeorum eripuit“ pro: *potentissimum & munitissimum montis oppidum* expugnavit.

2) vero

(*) *Glassii Philol. sacr. p. 1363 seq.*

- 2) vero mea mente prorsus non comprehendo, quomodo e Plinii verbis, quæ tanta obscuritate sunt involuta, ut ego ne verum quidem ipsius Angaris situm conjicere inde valeam, ipsi argumentari adeo audeant, quod oppidum Gath in hoc monte sit collocandum. Sed ipse judices, ita se habent: »Mons Idumæa incipit & Palæstina ab emerfu Sirbonis lacus, quem quidam centum quinquaginta mill. pass. circuitu tradidere, Herodotus Casio monti applicuit; nunc est palus modica; oppida Rhinocolura & intus Raphea: Gaza & intus Anthedon; *mons Angaris*. Regio per oram Samariæ: oppidum Ascalo liberum, Azotus: Jamnes duo, altera intus; &c. Plinii histor. natural. lib. 5. cap. 13. conf. omnino Reland. Palæst. Edit. Ultraject. p. 345. & 439. in not. Quod denique
- 3) ad derivationem vocis *Angaris* attinet, eam non minus infeliciter institutam mihi persuadeo; nam ex sequentibus saltim similiter compositis Nominibus Propriis הר חרם (Har Cheres) Jud. 1. 35. הר יערים (Har Ieyarim) Jos. 15. 10. הר אל (Har'el) Ezech. 43. 15. luculenter apparet הר (Har) esse non post, sed ante אממה (Ammah) pronunciandum.

In loco Parallelo 1 Chron. 18. 1. versus noster
ita repetitur:

»Post hæc accidit, ut David Philistæis fuis & sub jugum missis e manibus ipsorum GATH ET FILIAS (i. e. pagos) ejus (גת ובנותיה) pro: מתג האמה) eriperet.«

Ni fallor, vestigia veræ lectionis in voce מתג (Methegh) evidenter agnosco. Transpone enim syllabam תג & habebis id ipsum גת, quod in loco Parallelo exstat. Plura deprehendo hujusmodi metatheseos exempla. v. c. qui filius Benjamin Gen. 46. 21. אדר (LXXII *apad*) dicitur, is ipse 1 Chron. 8. 1. vocatur אדר (Adar), & quæ ligna 2 Chron. 9. 10. nominantur אלגומים

אלגומים; eadem 1 Reg. 10. nuncupantur אלמוגים. Porro, quæ scribitur vox פ. 18. 13. ויחרגו & egressi sunt, (ab Arabico חרג egredi, exire) ea ipsa 2 Sam. 22. ויחרגו (cingent, sed nullo sensu) pronuntiatur.

Locus IV.

2 Sam. 8. 13. 14.

Et fecit David nomen (ויעש ויור שם) cum revertetur a cædendo Syros (ארם) in valle salis octodecim hominum millia, & imposuit in Edom præsidia, in tota Edomitarum terra præsidia collocavit, & omnes Edomitæ Davidi servis erant: Jehova enim Davidi, quocumque proficiscabatur, aderat.

Quid velit sibi 1) ויעש שם & nomen fecit? Interpretum plerique respondent: Famam sibi peperit. Immo vero hoc Hebraice non sonaret ויעש שם sed ויעש לו שם conf. Gen. 11. 4. Fuerunt itaque alii, qui maluerunt voci שם hic loci non solennem, sed rariorem signi s. monumenti (Jes. 55. 13.) potestatem subjicere; ast ita mihi nexus videtur incommodus: „faciebat David monumentum ET in Idumæa præsidia constituit.“ Sed porro de nexu.

2) quomodo sequentia cohærent: Syros cædit & in Idumæam introducit præsidia? vulgo quidem statuunt Syros tantummodo Edomitarum fuisse socios; sed unde illud probari poterit? historia certe hujusmodi quid non tradit. Ammonitis fuerunt auxilio (2 Sam. 10. 6 seqq.) sed de ope, quam Edomitis tulissent, nihil scio.